

Sammanfattning

Efterlevnaden i länen bedöms ha ökat sedan föregående vecka och länsstyrelsens tillsynsuppdrag mottas väl av näringsidkare som är måna om att bidra till minskad smittspridning. Samtidigt anges butiker som områden med risk för smittspridning. Trots angivet maxantal i butik håller inte människor avstånd inne i butiken, 11 lään rapporterar om risk för smittspridning i handeln såsom livsmedelsbutiker och detaljhandeln och ställen med paketutlämning samt spel. Förra veckan rapporterade endast 5 lään om problem med trängsel i matbutiker. Data från Google Mobility Report visar att fler människor uppehåller sig i "butiker och nöjen" (+7%) samt "livsmedel och apotek" (+4%) jämfört med föregående vecka.

Resande och kollektivtrafik: Resandet inom lään visar en genomsnittlig ökning på 7,8 % i jämförelse med föregående vecka. 6 lään rapporterar en minskning av trängsel i kollektivtrafiken som läänen bedömer beror på distansundervisning och hemarbete. I veckans rapportering syns ännu inget förhöjt resande kopplat till att vissa skolor återgår till närundervisning, men 3 lään (Blekinge, Halland, Västernorrland) uttrycker fortsatt oro för detta. Användandet av munskydd i rusningstrafik varierar fortsatt stort mellan läänen enligt kollektivtrafikens uppskattning. Majoriteten av läänen rapporterar mellan 20-50% efterlevnad av munskyddsrekommendationerna i rusningstrafik baserat på observationer av personal.

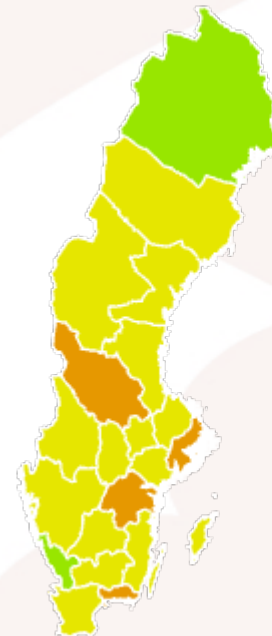
Flera lään rapporterar om att kommuner har öppnat upp bibliotek och för ungdomsträning men anpassat verksamheten för att minska risken för smittspridning. Några lään rapporterar om svårigheter att hålla avstånd i omklädningsrum samt vid hämtning och lämning av barn.

Kommentarer/slutsatser

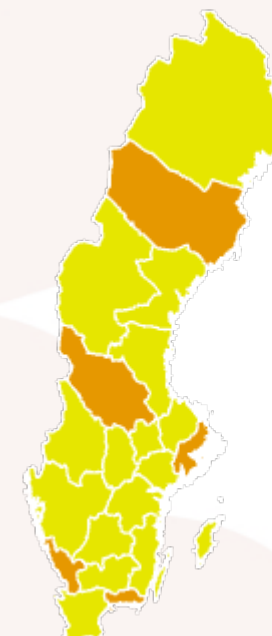
Länsstyrelserna ser ett behov av att uppmärksamma allmänheten på att de har ett personligt ansvar att följa de allmänna råd och rekommendationer kring att hålla avstånd. Såväl i butiker, vid hämtning och lämning, idrottsutövning, omklädningsrum etc.

BEDÖMD EFTERLEVAD PER LÄN

v.05

v.04

I **låg** utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att ett visst lågt antal följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde lägre än 50%).
Medel: Mer än hälften av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att mer än hälften av populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde upp till ca 70%).
I **hög** utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att flertalet följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde mer än 70%).
I **mycket hög** utsträckning: I princip samtliga observationer och insamlade uppgifter pekar på att i princip hela populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde 90-100%).

Samlad bedömning nationella resmönster

Det totala resandet i Sverige har mellan 1-29 januari minskat med 40% jämfört med samma period 2020. Resandet inom län visar en genomsnittlig ökning på 7,8 % i jämförelse med föregående vecka. För tidigare veckor rapporterades följande genomsnittliga förändringar i resmönster inom län (jmf. med föregående vecka): v.4: +0,9 v.3: +6,3% v.2: -17,8% v.1: -18,4%. Data från Google Mobility Report för året 2021 visar att rörelsen ökar i samhället. Från 7 januari låg besök i "butiker och nöjen" samt "livsmedel och apotek" på en stabilt låg nivå, men senaste veckan märks en ökning av aktivitet i samtliga kategorier.

Kollektivtrafik: Majoriteten av länen rapporterar medel till hög efterlevnad. (8 av 21 hög och 10 medel och 3 län har ej rapporterat.) Flertalet län beskriver ett fortsatt lågt resande inom kollektivtrafiken, 9 län anger att resandet med kollektivtrafik generellt minskat med 40-60 % jämfört med motsvarande vecka föregående år (observera att 4 län rapporterar statistik på annat sätt och därför ej inkluderas). 9 län rapporterar om trängsel antingen i rusningstrafik eller på enstaka turer. Detta är främst kopplat till tätorter. 6 län rapporterar en minskning av trängsel tack vare distansundervisning och hemarbete. I veckans rapportering syns ännu inget förhöjt resande kopplat till att vissa skolor återgår till närundervisning, men 3 län (Blekinge, Halland, Västernorrland) uttrycker fortsatt oro för detta.

Rapporterade uppskattningar av munskyddsanvändning är fortsatt väldigt varierande mellan länen (10-90 procents användningsgrad). Majoriteten av länen rapporterar mellan 20-50% efterlevnad av munskyddsrekommendationerna i rusningstrafik baserat på observationer av personal.

Identifierade särskilda områden och situationer med risk för ökad smittspridning

Handel: 11 län rapporterar om risk för smittspridning i handeln såsom livsmedelsbutiker och detaljhandeln. Trots angivet maxantal i butik håller inte människor avstånd inne i butiken. Trängsel vid kassor och entréer och utpassering liksom paketuthämtning och spelhörnor nämns särskilt.

Unga; Skolor, förskola och idrott: 4 län rapporterar om trängsel och smittspridningsrisk i skolmiljön. Det som nämns är trängsel i matsalar och skolskjutsen samt vid hämtning och lämning. 6 län rapporterar om trängsel och smittspridningsrisk vid idrottsaktiviteter såsom lämning/hämtning av barn, i omklädningsrum och i anläggningarna (utomhus och inomhus).

Arbetsplatser: 8 län rapporterar om trängsel och smittspridningsrisk på arbetsplatser där personal inte kan styra vem de träffar eller har svårt att undvika trängsel samt i personal- och omklädningsrum.

Fjällturismen: 5 län rapporterar om trängsel och smittspridningsrisk vid aktiviteter för fjällturismen, allt från skidanläggningarna, stugbyten, rastplatser och handeln omkring anläggningarna (restauranger, bensinstationer m.fl).

Vidtagna åtgärder

- Länsstyrelserna har informerat om tillsyn enligt pandemilagen.
- Näringsverksamheter har skyltat om hur många som får lov att vistas i lokalerna samtidigt.
- Jönköping rapporterar om utförd analys av "hot spots" via ett digitalt rörelseanalysprogram som gjort i länets 13 kommuner.
- Säkra besök vid SÄBO för äldre i Stockholm och Skåne.
- Värmland rapporterar om åtgärder kopplat till fjällturismen. Det rapporteras om begränsat utbud på cafeteria, försäljning sker via fönsterluckor, betalning kan endast göras med kort eller Swish och att värmestugor, restauranger är nedstängda, samt att uthyrning av utrustning inte sker.
- Dalarna rapporterar om en kommun som har påbörjat riskanalyser och åtgärder inför öppnandet av idrottsanläggningar och återgång till närundervisning.
- 12 län rapporterade inget nytt från föregående vecka.

Behov av åtgärder

- Många län efterfrågar en stark uppmaning till allmänheten att följa rekommendationerna om att hålla avstånd.
- Riktad informationsinsats till allmänheten och/eller ett informativt material på ansvariga myndigheters hemsidor verkar behövas som hjälper medborgaren att söka rätt kontakt.
- Gävleborg och Jämtland lyfter fortsatt behov kopplat till turism och sportlovsveckor, gällande hur problemen med trängsel i butiker och snabbmatskedjor ska lösas. Kommunikation till resenärer behövs.
- 17 län har inte rapporterat om några specifika nya behov av åtgärder.

Övrigt

Inget övrigt att rapportera denna vecka.